

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การส่งเสริมความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการบำรุงรักษาคลอง เพิ่มประสิทธิภาพ
การระบายน้ำพื้นที่เขตภาษีเจริญ

จัดทำโดย นายวิเชียร พันธุ์โกคา

ตำแหน่ง นายช่างเครื่องกลชำนาญงาน
สังกัด ฝ่ายโยธา สำนักงานเขตภาษีเจริญ

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๒๕
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙

๑. ชื่อเรื่อง การส่งเสริมความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบำรุงรักษาคูคลอง
เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำในพื้นที่เขตภาษีเจริญ

๒. หลักการและเหตุผล

กรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการบริหารจัดการเมือง ดูแลทุกข์สุขและให้บริการประชาชนซึ่งมีเป็นจำนวนมากการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมเป็นภารกิจหนึ่งที่สำคัญยิ่งของกรุงเทพมหานคร โดยมีความพร้อมในทุกด้านที่จะรับมือกับน้ำท่วมทั้งจากน้ำฝน น้ำหนุนและน้ำหลาก โดยภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมือง มุ่งสู่ความเป็นมหานครที่น่าอยู่อย่างยั่งยืนจึงได้กำหนดเป็นเป้าประสงค์หลักในการพัฒนากรุงเทพมหานคร ตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๖ – ๒๕๗๕) ประเด็นยุทธศาสตร์ ๑ มหานครปลอดภัย ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย ๑.๔ ปลอดภัยพิบัติ เป้าประสงค์ ๑.๔.๑ เมืองกรุงเทพมหานครมีความพร้อมในการรับมือกับน้ำท่วมทั้งจากน้ำฝน น้ำหนุน และน้ำหลาก

สำนักงานเขตภาษีเจริญ เป็น ๑ ใน ๕๐ เขตการปกครองของกรุงเทพมหานคร อยู่ในกลุ่มเขตกรุงธนใต้ ลักษณะโดยทั่วไปเป็นแบบกึ่งชนบทกึ่งชุมชน ปัจจุบันมีการเติบโตและการขยายตัวในด้านระบบสาธารณูปโภค โดยเฉพาะด้านการคมนาคม จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงจากชุมชนเกษตรมาเป็นชุมชนเมืองมากยิ่งขึ้น พื้นที่เขตภาษีเจริญอยู่ในพื้นที่ปิดล้อมด้านตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา (ฝั่งธนบุรี) มีพื้นที่ประมาณ ๑๗ ตารางกิโลเมตร มีคู คลอง ลำกระโดงประมาณ ๑๔๗ แห่ง เป็นพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วม ซึ่งมีจุดอ่อนน้ำท่วม จำนวน ๘ จุด เมื่อฝนตกหนักจะเกิดปัญหาน้ำท่วมขัง เนื่องจากไม่สามารถระบายน้ำได้ทัน ทำให้เกิดข้อร้องเรียนจากประชาชนเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันกำลังมีการก่อสร้างรถไฟฟ้ามหานคร สายเฉลิมรัชมงคล หรือสายสีน้ำเงินซึ่งการก่อสร้างดังกล่าว กีดขวางทางเดิน ของการระบายน้ำ ยิ่งส่งผลให้การระบายน้ำได้ช้าลงมากยิ่งขึ้น น้ำระบายออกได้ไม่เต็มที่ และทุกครั้งที่มีฝนตกหนักในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จะมีขยะจำนวนมากไหลรวมบริเวณสถานีสูบน้ำ ซึ่งถือเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ไม่สามารถระบายน้ำได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดปัญหาน้ำท่วมขังในพื้นที่ ขยะดังกล่าวเกิดจากการที่ประชาชนทิ้งลงในคู คลอง ไม่ช่วยกันดูแลรักษาคูคลอง อีกทั้งในคูคลองมีผักตบชวาและวัชพืชเป็นจำนวนมากซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการระบายน้ำ และสำนักเขตได้ดำเนินการขุดลอกคูคลองและเก็บผักตบชวาและวัชพืชมาโดยตลอด แต่วัชพืชดังกล่าวโตเร็วมาก รวมถึงประชาชนยังขาดการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาคูคลองหลังจากการขุดลอก ทำให้ประชาชนที่ใช้คูคลองเป็นทางสัญจรได้รับความเดือดร้อน

ผู้จัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคล มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการบำรุงดูแลรักษาคูคลอง และการป้องกันแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ดังนั้น เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำให้สะดวกยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงความสำคัญของการระบายน้ำ สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลคูคลองในพื้นที่เขตภาษีเจริญ จึงเห็นควร จัดให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการพัฒนาบำรุงรักษา คูคลองเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำในพื้นที่เขตภาษีเจริญ โดยการจัดประชุมประสานชุมชนต่างๆในพื้นที่เขตภาษีเจริญเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำในพื้นที่เขตภาษีเจริญ และ จัดโครงการกิจกรรมเก็บขยะและวัชพืชเปิดทางน้ำไหลบริเวณชุมชนตัวอย่าง ๓ ชุมชน ที่พักอาศัยตามคู คลอง ลำกระโดง ในเขตพื้นที่ภาษีเจริญ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เขตภาษีเจริญมีส่วนร่วม และตระหนักเห็นความสำคัญของการบำรุงรักษา คู คลอง

๓.๒ เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้และเข้าใจ วิธีการบริหารจัดการน้ำของสำนักงานเขตภาษีเจริญ

๓.๓ เพื่อให้ขยะและวัชพืช ในคู คลอง ต่างๆมีปริมาณลดลงส่งผลให้การระบายน้ำในพื้นที่เขตภาษีเจริญมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

๔. เป้าหมาย

๔.๑ จัดประชุมประชาชนชุมชนและคณะกรรมการชุมชนต่างๆในพื้นที่เขตภาษีเจริญ ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การบริหารจัดการน้ำ ของสำนักงานเขตภาษีเจริญ

๔.๒ จัดโครงการกิจกรรมเก็บขยะ และวัชพืชเปิดทางน้ำไหลบริเวณชุมชนตัวอย่าง ๓ ชุมชน ที่พักอาศัยตามคู คลอง ลำกระโดง ในเขตพื้นที่ภาษีเจริญ

๕. ความรู้ที่นำมาใช้ในการทำรายงานฯ

๕.๑ ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรม

๕.๑.๑ วิชานโยบายการบริหารราชการกรุงเทพมหานครและแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร โดยผู้จัดทำรายงานฯ ได้ศึกษาแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๗) กับหัวเรื่องที่จัดทำรายงานฯ ปรากฏว่า หัวข้อเรื่องการจัดทำรายงานฯ ฉบับนี้สอดคล้องกับตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๗๕) ประเด็นยุทธศาสตร์ ๑ มหานครปลอดภัย ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย ๑.๔ ปลอดภัยพิบัติ เป้าประสงค์ ๑.๔.๑ เมืองกรุงเทพมหานครมีความพร้อมในการรับมือกับน้ำท่วมทั้งจากน้ำฝน น้ำหนุน และน้ำหลาก

๕.๑.๒ วิชาการจัดทำแผนกลยุทธ์ โดยได้นำหลักการ SWOT Analysis มาวิเคราะห์องค์กรปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

SWOT เป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ สำหรับองค์กร หรือโครงการ ซึ่งช่วยผู้บริหารกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายใน โอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก ตลอดจนผลกระทบที่มีศักยภาพจากปัจจัยเหล่านี้ต่อการทำงานขององค์กร มีอักษรย่อภาษาอังกฤษ ๔ ตัวได้แก่

- S หรือ Strengths หมายถึง ปัจจัยต่างๆภายในองค์กร ที่ทำให้เกิดความเข้มแข็งหรือเป็นจุดแข็งขององค์กรที่จะนำไปสู่การได้เปรียบคู่แข่งขัน เป็นข้อดีที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายใน เช่น จุดแข็งด้านการเงิน ด้านการผลิต ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านคุณภาพของสินค้า นักธุรกิจออนไลน์ต้องใช้ประโยชน์จากจุดแข็งเหล่านี้ในการกำหนดกลยุทธ์การตลาด

- W หรือ Weaknesses หมายถึง ปัจจัยต่างๆภายในองค์กรที่ทำให้เกิดความอ่อนแอ หรือเป็นจุดอ่อน นำไปสู่การเสียเปรียบคู่แข่งขัน เป็นปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดจากสภาพภายใน ซึ่งนักธุรกิจออนไลน์จะต้องหาวิธีแก้ไขปัญหานั้นให้ได้

- O หรือ Opportunities หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ภายนอกองค์กรที่เอื้อประโยชน์ให้ซึ่งเป็นโอกาสที่ช่วยส่งเสริมการดำเนินธุรกิจ เช่น สภาพเศรษฐกิจที่ขยายตัว ข้อแตกต่างระหว่างจุดแข็งกับโอกาสในการทำธุรกิจก็คือ จุดแข็งเป็นปัจจัยที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในส่วน

โอกาสนั้นเป็นผลจากสภาพแวดล้อมภายนอก นักธุรกิจที่จะต้องแสวงหาโอกาสอยู่เสมอเพื่อใช้ประโยชน์จากโอกาสนั้นในการเพิ่มยอดขาย

- T หรือ Threats หมายถึง ปัจจัยต่างๆภายนอกองค์กรที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอก นักธุรกิจจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์การตลาดให้สอดคล้องและพยายามขจัดปัญหา

- การวิเคราะห์ปัจจัยภายในจุดแข็งจุดอ่อนโดยนำหลักการของ ๔ M (Man Money Material Management) เข้ามาใช้ในการพิจารณา ดังนี้

(จุดแข็ง) Strength	(จุดอ่อน) Weakness
Man (คน) - บุคลากรของฝ่ายโยธาสำนักงานเขตภาษีเจริญ มีความชำนาญด้านการพัฒนาบำรุงรักษา คู คลอง - บุคลากรของฝ่ายโยธาสำนักงานเขตภาษีเจริญ เป็นคนในพื้นที่ เต็มใจ อยู่อาศัย ประกอบอาชีพ มีความผูกพันกับพื้นที่	Man (คน) - ประชาชนปลูกบ้านรูกกล้า คู คลอง ทำให้ไม่สามารถดำเนินการพัฒนาบำรุงรักษา คู คลอง เป็นเหตุให้น้ำไหลไม่สะดวก เกิดสิ่งกีดขวางทางน้ำไหล - ประชาชนขาดความตระหนัก ดูแล รักษา ทำให้มีปัญหาวัชพืชหนาแน่น ทำให้ประสิทธิภาพในการระบายน้ำมีประสิทธิภาพต่ำ
Money (เงิน) - การดำเนินการเก็บขยะวัชพืชเปิดทางน้ำไหลเป็นประจำโดยใช้บุคลากรของสำนักงานเขตดำเนินการ ซึ่งไม่เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม	Money (เงิน) - งบประมาณดำเนินการขุดลอก คู คลอง ในพื้นที่เขตฯ มีไม่เพียงพอต่อจำนวน คู คลอง ที่มีการสำรวจออกแบบประมาณการดำเนินการขุดลอกในแต่ละปีงบประมาณ
Material (อุปกรณ์ เครื่องมือ) - การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการเก็บขยะวัชพืชเปิดทางน้ำให้มีเพียงพอ และวัสดุอุปกรณ์ไม่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่	Material (อุปกรณ์ เครื่องมือ) - การดำเนินการขุดลอก คู คลอง ต้องใช้เครื่องจักรขนาดใหญ่ เครื่องทุ่นแรงในการดำเนินงาน
Management (การบริหารจัดการ) - มีการจัดทำแผนงาน การปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาทั่วทั้ง ในพื้นที่เขตภาษีเจริญ - มีแผนการดำเนินการจัดเก็บขยะวัชพืช คู คลอง ในพื้นที่เขตภาษีเจริญอย่างต่อเนื่อง	Management (การบริหารจัดการ) - ขาดการประชาสัมพันธ์การเผยแพร่ ถ่ายทอดความรู้การปฏิบัติงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาทั่วทั้ง ในพื้นที่เขตภาษีเจริญให้แก่ประชาชนทราบ

- วิเคราะห์ปัจจัยภายนอก โดยใช้หลัก PEST

P – Politic เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยด้านนโยบายและการเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาโดย รัฐบาลอาจมีการออกนโยบายบางอย่างที่ส่งผลกระทบต่อทั้งด้านดีและด้านเสียต่อองค์กร ซึ่งการเมืองมีการผลักดันการปฏิรูป ซึ่งส่งผลถึงเสถียรภาพทางการเมืองไม่มั่นคงก็จะส่งผลให้กิจการต่างๆ ต้องตั้งรับกับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น

E – Economic เป็นการวิเคราะห์ถึงปัจจัยสภาวะแวดล้อมของเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญ เช่นกิจการที่นำเข้าส่งออกย่อมต้องสนใจในอัตราแลกเปลี่ยนที่มีความผันผวน อันจะส่งผลให้เกิดกำไรหรือขาดทุนในอัตราแลกเปลี่ยน รวมถึงอัตราดอกเบี้ยก็เป็นอีกตัวหนึ่งที่มีความสำคัญโดยหากอัตราดอกเบี้ยเพิ่ม จะแสดงให้เห็นถึงสภาวะเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ในขณะเดียวกันก็ส่งผลกระทบต่อภาระค่าใช้จ่ายทางการเงินของบริษัทที่เพิ่มสูงขึ้นเช่นเดียวกัน

S – Social เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยทางสังคมไม่ว่าจะเป็นสภาวะแวดล้อม วัฒนธรรม ซึ่งแต่ละชนชาตินั้นไม่เหมือนกัน เช่น การเปิดร้านขายหมูในกลุ่มของคนอิสลาม ในลักษณะนี้คงไม่มีคนซื้อแน่นอน ซึ่งก็เป็นปัจจัยหนึ่งทางสังคมเช่นเดียวกันในเรื่องของ ธรรมเนียม ประเพณี รวมไปถึงศาสนา

T – Technology ปัจจัยด้านนี้ ถือว่ามีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมาก จะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีมีการพัฒนาส่งผลต่อธุรกิจทุกภาคส่วนที่ต้องนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมเข้าไปใช้งาน เพื่อลดต้นทุน หรือเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับคู่แข่ง ตัวอย่างเช่น คลินิก A ใช้การเก็บเอกสารเข้าแฟ้มเพื่อค้นหาข้อมูลคนไข้ กับ คลินิก B ใช้ระบบฐานข้อมูลเข้ามาช่วยเพื่อให้สามารถค้นหาข้อมูลคนไข้ได้อย่างรวดเร็วนั่นเอง

- ปัจจัยภายนอกวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรคโดยนำหลักของ PEST (Political Economic Social Technology) เข้ามาใช้ในการพิจารณา ดังนี้

(โอกาส) Opportunities	(อุปสรรค) Threat
P - Political - ปัจจุบันอยู่ในช่วงเว้นวรรคทางการเมือง กลุ่มการเมืองถูกลดบทบาทลง จนกว่าการปฏิรูปการเมืองจะสิ้นสุดลง	P - Political - การแบ่งกลุ่มการเมืองในพื้นที่ ซึ่งทำให้มีการแบ่งกลุ่มกันเพื่อสร้างฐานคะแนนให้กับพรรคการเมืองของตนเอง
E – Economic - ไม่มี	E – Economic - ประชาชนให้ความสำคัญต่อการประกอบอาชีพของตนเอง จึงมักไม่มีเวลาในการมีส่วนร่วมกับชุมชน
S – Social - ประชาชนให้ความสำคัญกับปัญหาและสะท้อนกลับมาคือต้องการให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเขต ฯ ดำเนินการแก้ปัญหาและพัฒนาสภาพบุคคล	S – Social - ประชาชนไม่ดูแลรักษาความปลอดภัยของตนเองอยู่อาศัย

(โอกาส) Opportunities	(อุปสรรค) Threat
ภายในชุมชนของตนเอง	
T – Technology - มีการนำขยะ วัชพืช มาเข้ากระบวนการ รีไซเคิล หรือการทำปุ๋ยอินทรีย์จากเศษขยะที่เป็นธรรมชาติ	T – Technology - เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มีขยะที่เป็นวัสดุสังเคราะห์เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ยากต่อการทำลายหรือเป็นการทำลายสภาพแวดล้อม

จากการวิเคราะห์ตารางดังกล่าวข้างต้น พบว่า

จุดแข็ง คือ บุคลากรของฝ่ายโยธาสำนักงานเขตภาษีเจริญมีความชำนาญด้านการพัฒนาบำรุงรักษา คู คลอง อีกทั้งเป็นคนในพื้นที่ เต็บโต อยู่อาศัย ประกอบอาชีพ มีความผูกพันกับพื้นที่ ในการดำเนินการเก็บขยะวัชพืชเปิดทางน้ำไหลเป็นประจำโดยใช้บุคลากรของสำนักงานเขตดำเนินการ ซึ่งไม่เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการเก็บขยะวัชพืชเปิดทางน้ำให้มีเพียงพอ และวัสดุอุปกรณ์ไม่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ มีการจัดทำแผนงาน การปฏิบัติการ ป้องกันและแก้ไขปัญหา น้ำท่วม และมีแผนการดำเนินการจัดเก็บขยะวัชพืช คู คลอง ในพื้นที่เขตภาษีเจริญอย่างต่อเนื่อง

จุดอ่อนคือ ประชาชนปลูกบ้านรูกำ คูลอง ทำให้ไม่สามารถดำเนินการพัฒนาบำรุงรักษา คู คลอง เป็นเหตุให้น้ำไหลไม่สะดวก เกิดสิ่งกีดขวางทางน้ำไหล ประชาชนขาดความตระหนักดูแล รักษา ทำให้มีปัญหาวัชพืชหนาแน่น ทำให้ประสิทธิภาพในการระบายน้ำมีประสิทธิภาพต่ำ ส่วนงบประมาณดำเนินการขุดลอก คู คลอง ในพื้นที่เขตฯ มีไม่เพียงพอต่อจำนวน คู คลอง ที่มีการสำรวจออกแบบประมาณการดำเนินการขุดลอกในแต่ละปีงบประมาณ ในการดำเนินการขุดลอก คู คลอง ต้องใช้เครื่องจักรขนาดใหญ่ เครื่องทุ่นแรงในการดำเนินงาน นอกจากนั้นยังขาดการประชาสัมพันธ์การเผยแพร่ ถ่ายทอดความรู้การปฏิบัติงานการป้องกันและแก้ไขปัญหา น้ำท่วม ในพื้นที่เขตภาษีเจริญให้แก่ประชาชนทราบ

จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกโอกาสและอุปสรรคโดยนำหลักของ PEST พบว่า

โอกาส คือ ปัจจุบันอยู่ในช่วงเว้นวรรคทางการเมือง กลุ่มการเมืองถูกลดบทบาทลง จนกว่าการปฏิรูปการเมืองจะสิ้นสุดลง ส่วนประชาชนเองก็ให้ความสำคัญกับปัญหาและสะท้อนกลับมา คือต้องการให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเขตฯ ดำเนินการแก้ปัญหาและพัฒนาสภาพคูคลอง ภายในชุมชนของตนเอง อีกทั้งยังมีการนำขยะ วัชพืช มาเข้ากระบวนการรีไซเคิล หรือการทำปุ๋ยอินทรีย์จากเศษขยะที่เป็นธรรมชาติ

ส่วนอุปสรรค คือ การแบ่งกลุ่มการเมืองในพื้นที่ ซึ่งทำให้มีการแบ่งกลุ่มกันเพื่อสร้างฐานคะแนนให้กับพรรคการเมืองของตนเอง ประชาชนให้ความสำคัญต่อการประกอบอาชีพของตนเอง จึงมักไม่มีเวลาในการมีส่วนร่วมกับชุมชน ประชาชนไม่ดูแลรักษาคูคลองบริเวณพื้นที่ที่ตนเองอยู่อาศัย

เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มีขยะที่เป็นวัสดุสังเคราะห์เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ยากต่อการทำลายหรือเป็นการทำลายสภาพแวดล้อม

จากการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้น พบว่า ประชาชนเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินงาน เรื่องการส่งเสริมความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบำรุงรักษาคลองเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำพื้นที่เขตภาษีเจริญ ซึ่งประชาชนเองเป็นเจ้าของพื้นที่และให้ความสำคัญในการสะท้อนปัญหาต่างๆ ในพื้นที่ของตนเอง บุคลากรในสำนักงานเขตภาษีเจริญเองก็มีความพร้อมในการดำเนินงาน จึงนำผลจากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกมาวิเคราะห์หาแนวทางเพื่อทำให้ประชาชนในพื้นที่เขตภาษีเจริญมีส่วนร่วม และตระหนักเห็นความสำคัญของการบำรุงรักษา คู คลอง เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้และเข้าใจ วิธีการบริหารจัดการน้ำของสำนักงานเขตภาษีเจริญ ส่งผลให้ขยะและวัชพืช ในคู คลอง ต่างๆมีปริมาณลดลงส่งผลให้การระบายน้ำในพื้นที่เขตภาษีเจริญมีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขั้นตอนต่างๆ ตามแนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมที่จะกล่าวต่อไป

๕.๒ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

๕.๒.๑ การมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม หมายถึง กิจกรรมใด ๆ ที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปมีส่วนในการร่วมตัดสินใจ ดำเนินการ ร่วมประเมิณผล และรวมถึงร่วมรับผลที่เกิดจากการดำเนินการนั้นๆ

รูปแบบการมีส่วนร่วม มี ๘ รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ ๑ มีส่วนร่วมทำการศึกษา ค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นของชุมชนและการศึกษาของชุมชน

รูปแบบที่ ๒ ร่วมคิดหาและสร้างรูปแบบวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน หรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือสนองความต้องการของชุมชน

รูปแบบที่ ๓ ร่วมวางนโยบาย แผน โครงการ หรือกิจกรรม เพื่อจัดแก้ปัญหา และสนองความต้องการของชุมชน

รูปแบบที่ ๔ ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนร่วม

รูปแบบที่ ๕ ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงาน พัฒนาให้มีประสิทธิภาพ

รูปแบบที่ ๖ ร่วมลงทุนในกิจกรรม โครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเองและหน่วยงาน

รูปแบบที่ ๗ ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

รูปแบบที่ ๘ ร่วมควบคุม ติดตามประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ได้ทำไป

ลักษณะการมีส่วนร่วม มี ๔ ลักษณะ คือ

๑. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุ
๒. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
๓. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติตามแผน
๔. การมีส่วนร่วมการกำกับติดตามประเมินผล

จากแนวคิดการมีส่วนร่วมนี้ ผู้จัดทำรายงานฯ ได้นำมาปรับใช้ในการดำเนินงานดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุ

- สำนักงานเขตภาษีเจริญได้มีการจัดการประชุมประธานชุมชนในเขตพื้นที่ภาษีเจริญและหน่วยงานสาธารณสุขโรคต่างๆเป็นประจำทุกเดือน เป็นช่องทางในการรับฟังปัญหาและถ่ายทอดสาระความรู้ในการปฏิบัติราชการต่างๆของสำนักงานเขตภาษีเจริญ โดยการประชาสัมพันธ์ให้ ความรู้ความเข้าใจ การป้องกันและการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ยุทธศาสตร์ภาษีเจริญ โดยให้ประชาชนมี ส่วนรวมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในพื้นที่ของตนเองในการดูแล รักษาควบคุมเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการระบายน้ำในพื้นที่เขตภาษีเจริญ

๒. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการกิจกรรม

- เมื่อประชาชนในพื้นที่เขตภาษีเจริญ ได้พบปัญหาและสาเหตุของปัญหาในพื้นที่ ของตนเองแล้ว จึงนำข้อมูลต่างๆ มาร่วมกันวางแผนการแก้ไขปัญหา เริ่มตั้งแต่การวางแผนการจัด กิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมเก็บขยะวัชพืช เปิดทางน้ำไหล ๓ ชุมชน ต้นแบบในเขตพื้นที่เขตภาษีเจริญ โดยให้ประธานชุมชนและประชาชนที่อยู่อาศัยริมคลองเข้ามามีส่วน ร่วมในการวางแผนดูแลรักษาคลองเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำในพื้นที่เขตภาษีเจริญ ซึ่งจัดตั้ง เป็นคณะกรรมการสำหรับการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ จัดประชุมประธานชุมชนและ คณะกรรมการชุมชนต่างๆในพื้นที่เขตภาษีเจริญ จัดโครงการกิจกรรมเก็บขยะ และวัชพืชเปิดทางน้ำ ไหลบริเวณชุมชนตัวอย่าง ๓ ชุมชน ที่พักอาศัยตามคู คลอง ลำกระโดง ในเขตพื้นที่ภาษีเจริญ

๓. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติตามแผน

- คณะทำงานโดยมีสมาชิกเป็นประชาชนในชุมชนร่วมกันปฏิบัติตามแผนฯ และ ร่วมกันระดมทรัพยากร และส่วนร่วมอื่นๆ ตามกิจกรรมที่ได้วางแผนไว้ ได้แก่ กิจกรรมจัดประชุม ประธานชุมชนและคณะกรรมการชุมชนต่างๆในพื้นที่เขตภาษีเจริญส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับ การบริหารจัดการน้ำ ของสำนักงานเขตภาษีเจริญ ซึ่งอาจมีการศึกษาดูงานในพื้นที่ที่เป็น ต้นแบบในการแก้ไขปัญหามลพิษการจัดการน้ำในชุมชน จัดโครงการกิจกรรมเก็บขยะ และวัชพืชเปิดทาง น้ำไหลบริเวณชุมชนตัวอย่าง ๓ ชุมชน ที่พักอาศัยตามคู คลอง ลำกระโดง ในเขตพื้นที่ภาษีเจริญ โดยเริ่มตั้งแต่การประชาสัมพันธ์โครงการ ดำเนินโครงการจนเสร็จสิ้น

๔. การมีส่วนร่วมการกำกับติดตามประเมินผล

- คณะทำงานฯ ร่วมกำกับติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรมจัดประชุม ประธานชุมชนและคณะกรรมการชุมชนต่างๆในพื้นที่เขตภาษีเจริญส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับ การบริหารจัดการน้ำ ของสำนักงานเขตภาษีเจริญ และโครงการกิจกรรมเก็บขยะ และ วัชพืชเปิดทางน้ำไหลบริเวณชุมชนตัวอย่าง ๓ ชุมชน ที่พักอาศัยตามคู คลอง ลำกระโดง ในเขตพื้นที่ ภาษีเจริญ เพื่อนำผลที่ได้มาประเมินและนำไปปรับใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด บรรลุตามเป้าหมาย ของการดำเนินงาน

๕.๒.๒ แนวคิดทฤษฎีวงล้อเดมมิง

วงล้อเดมมิงพัฒนาขึ้นโดยวอลท์เตอร์ ชิวฮาร์ท (Walter Shewhart)

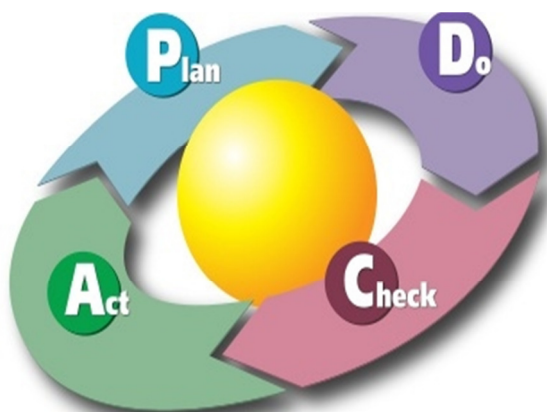
นักวิทยาศาสตร์ชาวอเมริกัน ต่อมาเอดเวิร์ด เดมมิง (W.Edwards Deming) ได้นำไปเผยแพร่ที่ประเทศ ญี่ปุ่นจนประสบความสำเร็จเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย โดยมีกิจกรรม ๔ ขั้นตอน คือ

๑. Plan คือการวางแผน จะครอบคลุมในเรื่องการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการแก้ไขและจัดทำแผนดำเนินงาน

๒. Do คือการลงมือปฏิบัติ หลังจากจบจากการวางแผนแล้วก็เข้าสู่ขั้นตอนการปฏิบัติงานหรือดำเนินงานขั้นตอนต่าง ๆ ที่เสนอไว้ ควรนำไปปฏิบัติเพื่อให้มั่นใจว่ามีการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

๓. Check คือการตรวจสอบผลการปฏิบัติ เมื่อทำการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผน เพื่อให้สามารถเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้น และดำเนินการแก้ไขจนได้กระบวนการหรือวิธีการปฏิบัติงานที่สามารถกำหนดเป็นมาตรฐาน

๔. Act คือการปฏิบัติตามผลการตรวจสอบ หรือแก้ไข การปฏิบัติการใด ๆ ที่เหมาะสมตามผลลัพธ์ที่ได้จากขั้นตอนการตรวจสอบหากผลลัพธ์ไม่เป็นไปตามเป้าหมายจะต้องทำการปรับปรุงแก้ไข ในกรณีผลลัพธ์เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ให้จัดทำเป็นมาตรฐานซึ่งเรียกขั้นตอนนี้ว่าการนำไปปฏิบัติและกำหนดเป็นมาตรฐาน (Action)



ภาพวงล้อเดมมิง (The Deming Cycle)

จากทฤษฎีการมีส่วนร่วมและทฤษฎีวงล้อของเดมมิง ผู้จัดทำรายงานได้นำมาปรับใช้ในการดำเนินงาน ดังนี้

ลำดับ ที่	การดำเนินงาน	ปี พ.ศ.๒๕๕๙						ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
		มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.		
๑	Plan:วางแผนการดำเนินงาน ๑.๑ ปัญหาจากการดำเนินการที่ผ่านมา	↔						หัวหน้า กลุ่มงาน ระบายน้ำฝาย โยธาและ	
	๑.๒ วิเคราะห์ SWOT ๑.๓ แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชน							หัวหน้าฝาย โยธา	

ลำดับ ที่	การดำเนินงาน	ปี พ.ศ.๒๕๕๙						ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
		มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.		
	๑.๔ วางแผนดำเนินการ กรอบเวลาสิ่งที่ต้อง ดำเนินการและผู้รับผิดชอบ								
๒	Do:ดำเนินการ/ปฏิบัติตาม ๒.๑ จัดประชุมประธาน ชุมชนต่างๆในพื้นที่เขต ภาษีเจริญเพื่อสร้างการมี ส่วนร่วมในการพัฒนา บำรุงรักษา คู คลอง เพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพการ ระบายน้ำในพื้นที่เขตภาษี เจริญ		↔					ผู้บริหาร สำนักงานเขต ภาษีเจริญ/ หัวหน้าฝ่าย โยธา/หัวหน้า กลุ่มงาน ระบายน้ำ/ เจ้าหน้าที่ ปฏิบัติงาน	
	๒.๒ จัดกิจกรรมเก็บขยะ วัชพืชเปิดทางน้ำไหล ๓ ชุมชนต้นแบบในพื้นที่เขต ภาษีเจริญ		↔					ภาคสนาม ฝ่ายโยธา ทุกคน	
๓	Check:ประเมินผลการ ดำเนินกิจกรรม					↔		หัวหน้ากลุ่ม งานระบายน้ำ ฝ่ายโยธา	
๔	Action: ปรับปรุง พัฒนา/ กิจกรรมต่างๆ						↔	หัวหน้าฝ่าย โยธา/หัวหน้า กลุ่มงาน ระบายน้ำ	

๖. กรอบแนวทางการดำเนินการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ผู้จัดทำรายงาน ได้นำทฤษฎี PDCA ซึ่งเป็นเครื่องมือใช้ในการบริหารองค์กรให้มี
คุณภาพมาประยุกต์ใช้ดังนี้

๖.๑ P: Plan การวางแผนดำเนินงาน

การแก้ไขปัญหาหน้าท่วมในพื้นที่เขตภาษีเจริญที่ผ่านมาประชาชนในพื้นที่เขตภาษีเจริญ
ยังขาดความรู้ความเข้าใจถึงวิธีการแก้ไขปัญหาหน้าท่วม สำนักงานเขตภาษีเจริญซึ่งมี คู คลอง ประมาณ
๑๔๗ แห่ง หากประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาบำรุงรักษาคูคลอง จะเพิ่มประสิทธิภาพการ
ระบายน้ำในพื้นที่เขตภาษีเจริญสูงขึ้น

๖.๑.๑ ปัญหาจากการดำเนินที่ผ่านมา

การแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่เขตภาษีเจริญมีปัญหาระหว่างดำเนินการส่วนใหญ่ คือ ปัญหาเกี่ยวข้องกับ คู คลอง ในพื้นที่เขตภาษีเจริญเช่น มีขยะ วัชพืชในคูคลอง คูคลองตื้นเขิน ปัญหาการปลูกสร้างที่รูกล้ำ คู คลอง และกีดขวางทางน้ำไหล ประชาชนยังมีการทิ้งขยะสิ่งปฏิกูลทำให้เกิดน้ำเน่าเสีย เป็นต้น

๖.๑.๒ ศึกษาจากการ วิเคราะห์ SWOT

จุดแข็ง คือ บุคลากรของฝ่ายโยธาสำนักงานเขตภาษีเจริญมีความชำนาญด้านการพัฒนาบำรุงรักษา คู คลอง อีกทั้งเป็นคนในพื้นที่ เติบโต อยู่อาศัย ประกอบอาชีพ มีความผูกพันกับพื้นที่ ในการดำเนินการเก็บขยะวัชพืชเปิดทางน้ำไหลเป็นประจำโดยใช้บุคลากรของสำนักงานเขตดำเนินการ ซึ่งไม่เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการเก็บขยะวัชพืชเปิดทางน้ำให้มีเพียงพอ และวัสดุอุปกรณ์ไม่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ มีการจัดทำแผนงาน การปฏิบัติการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม และมีแผนการดำเนินการจัดเก็บขยะวัชพืช คู คลอง ในพื้นที่เขตภาษีเจริญอย่างต่อเนื่อง ส่วนจุดอ่อน คือ ประชาชนปลูกบ้านรูกล้ำ คู คลอง ทำให้ไม่สามารถดำเนินการพัฒนาบำรุงรักษา คู คลอง เป็นเหตุให้น้ำไหลไม่สะดวก เกิดสิ่งกีดขวางทางน้ำไหล ประชาชนขาดความตระหนัก ดูแล รักษา ทำให้มีปัญหาวัชพืชหนาแน่น ทำให้ประสิทธิภาพในการระบายน้ำมีประสิทธิภาพต่ำ ส่วนงบประมาณดำเนินการขุดลอก คู คลอง ในพื้นที่เขตฯ มีไม่เพียงพอต่อจำนวน คู คลอง ที่มีการสำรวจออกแบบประมาณการดำเนินการขุดลอกในแต่ละปีงบประมาณ ในการดำเนินการขุดลอก คู คลอง ต้องใช้เครื่องจักรขนาดใหญ่ เครื่องทุ่นแรงในการดำเนินงาน นอกจากนั้นยังขาดการประชาสัมพันธ์การเผยแพร่ ถ่ายทอดความรู้การปฏิบัติงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ในพื้นที่เขตภาษีเจริญให้แก่ประชาชนทราบ ส่วนโอกาส คือ ปัจจุบันอยู่ในช่วงเว้นวรรคทางการเมือง กลุ่มการเมืองถูกลดบทบาทลง จนกว่าการปฏิรูปการเมืองจะสิ้นสุดลง ส่วนประชาชนเองก็ให้ความสำคัญกับปัญหาและสะท้อนกลับมาคือต้องการให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเขตฯ ดำเนินการแก้ปัญหาและพัฒนาสภาพคูคลอง ภายในชุมชนของตนเอง อีกทั้งยังมีการนำขยะ วัชพืช มาเข้ากระบวนการรีไซเคิล หรือการทำปุ๋ยอินทรีย์จากเศษขยะที่เป็นธรรมชาติ และสุดท้าย อุปสรรค คือ การแบ่งกลุ่มการเมืองในพื้นที่ ซึ่งทำให้มีการแบ่งกลุ่มกันเพื่อสร้างฐานคะแนนให้กับพรรคการเมืองของตนเอง ประชาชนให้ความสำคัญต่อการประกอบอาชีพของตนเอง จึงมักไม่มีเวลาในการมีส่วนร่วมกับชุมชน ประชาชนไม่ดูแลรักษา คู คลองบริเวณพื้นที่ที่ตนเองอยู่อาศัย เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มีขยะที่เป็นวัสดุสังเคราะห์เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ยากต่อการทำลายหรือเป็นการทำลายสภาพแวดล้อม

๖.๑.๓ ศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชน

- การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุ
- การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
- การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติตามแผน
- การมีส่วนร่วมการกำกับติดตามประเมินผล

๖.๒ D:do ดำเนินการ/ปฏิบัติตามแผน

๖.๒.๑ จัดการประชุมประธานและคณะกรรมการชุมชนต่างๆในพื้นที่เขตภาษีเจริญ เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำของสำนักงานเขตภาษีเจริญ ซึ่งได้มีการจัดประชุมคณะกรรมการชุมชน

เป็นประจำทุกเดือนตลอดปีงบประมาณอยู่แล้ว โดยในการประชุมจะมีนำวาระ “การบริหารจัดการน้ำของสำนักงานเขตภาษีเจริญ” เข้าเป็นวาระขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

-การส่งเสริมความเข้าใจ เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจระบบการระบายน้ำในพื้นที่เขตภาษีเจริญ ซึ่งอยู่ในพื้นที่ปิดล้อมด้านตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา (ฝั่งธนบุรี) และได้มีการก่อสร้างคันกันน้ำโดยรอบพื้นที่ฯ

-โดยมี คู คลอง ท่อระบายน้ำ สถานีสูบน้ำหรือประตูระบายน้ำเป็นระบบการระบายน้ำออกสู่แม่น้ำเจ้าพระยา เมื่อเข้าสู่ฤดูฝนหาก คู คลองที่ประชาชนอาศัยในพื้นที่ มีขยะ วัชพืช หรือสิ่งปลูกสร้าง รุกล้ำ กีดขวางเส้นทางลำเลียงน้ำจะทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมขัง และจะต้องใช้ระยะเวลาการระบายน้ำออกสู่แม่น้ำเจ้าพระยาใช้เวลานานขึ้น

-ให้ประชาชนทราบว่าในพื้นที่เขตภาษีเจริญมีจำนวน คู คลอง ๑๔๗ แห่ง ซึ่งมีความสำคัญมากในการดำเนินการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขัง ในพื้นที่เขตฯ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน เมื่อทางสำนักการระบายน้ำได้รับข้อมูลว่าจะมีฝนตกในพื้นที่ จะแจ้งเจ้าหน้าที่ประจำสถานีสูบน้ำ หรือประตูระบายน้ำ เพื่อลดระดับน้ำภายในพื้นที่ปิดล้อมฯ ให้มีระดับน้ำต่ำเพื่อเพิ่มพื้นที่รองรับปริมาณน้ำฝน ช่วงระยะเวลานี้ ระดับน้ำภายใน คู คลอง ต่างๆจะมีระดับน้ำต่ำและตื้นเขิน เมื่อมีฝนตกปริมาณน้ำฝนจะถูกลำเลียงจากท่อระบายน้ำลงสู่ คู คลอง เพื่อลำเลียงไปตามสถานีสูบน้ำหรือประตูระบายน้ำเพื่อระบายน้ำออกไปสู่แม่น้ำเจ้าพระยาก็จะทำให้ไม่เกิดปัญหาน้ำท่วมขังหรือหากมีน้ำท่วมขังเพราะมีปริมาณน้ำฝนมากก็จะใช้เวลาน้อยในการลดระดับน้ำท่วมขังเพราะระบบระบายน้ำมีประสิทธิภาพ

-การให้ความรู้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมการพัฒนาบำรุงรักษา คู คลอง ภายในชุมชนตนเอง เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำในพื้นที่เขตภาษีเจริญให้สูงขึ้น

๖.๒.๒ จัดกิจกรรมเก็บขยะวัชพืชเปิดทางน้ำไหล ๓ ชุมชนต้นแบบในพื้นที่เขตภาษีเจริญ หลังจากมีการประชุมเพื่อถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนในชุมชนต่างๆ ทราบถึงระบบระบายน้ำในพื้นที่เขตภาษีเจริญ ซึ่งต้องอาศัยคูคลองต่างๆที่มีอยู่ในชุมชนเป็นพื้นที่กักเก็บน้ำ ก่อนที่ฝนจะมาและเป็นเส้นทางลำเลียงน้ำออกสู่แม่น้ำเจ้าพระยาขณะฝนตกแล้วประธานชุมชนสามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับจากการประชุมไปให้ความรู้กับประชาชนที่อยู่ภายในชุมชนของตนเองแล้ว ซึ่งขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมดังนี้

-สำนักงานเขตภาษีเจริญจัดกิจกรรมเก็บขยะวัชพืชเปิดทางน้ำไหลโดยมีการประชาสัมพันธ์กำหนดสถานที่ ที่จะดำเนินงานโดยมีคณะผู้บริหารสำนักงานเขตภาษีเจริญ เจ้าหน้าที่ฝ่ายโยธา กลุ่มงานระบายน้ำ จัดวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ดำเนินการเชิญประชาชนภายในชุมชนเข้าร่วมกัน ดำเนินการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยการจัดเก็บขยะ วัชพืช การพัฒนาคูคลองภายในชุมชนตนเอง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการระบายน้ำและป้องกันปัญหาน้ำท่วมขัง ๓ ชุมชนตัวอย่างตามภาพถ่ายภาคผนวก การดำเนินกิจกรรมกำจัดวัชพืชเปิดทางน้ำไหลคู คลองสาธารณะประโยชน์ขณะที่ประชาชนภายในชุมชนไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา

๖.๒.๓ C:Check ประเมินผลการดำเนินกิจกรรม

- ประเมินผลการดำเนินกิจกรรมจัดการประชุมประธานและคณะกรรมการชุมชนต่างๆและกิจกรรมเก็บขยะวัชพืชเปิดทางน้ำไหล ๓ ชุมชนต้นแบบในพื้นที่เขตภาษีเจริญ

- ประเมินผลการดำเนินงานจากจำนวน หรือ ปริมาณขยะ วัชพืช ในคู คลอง บริเวณชุมชน ตัวอย่าง ว่าลดลงหรือเพิ่มขึ้นอย่างไรเมื่อดำเนินการไปแล้ว

- ตรวจสอบระยะเวลาที่น้ำท่วมขังว่าใช้เวลานาน้อยลงหลังจากการดำเนินกิจกรรมหรือไม่

- ประเมินจากการสำรวจตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นและความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการน้ำของสำนักงานเขตภาษีเจริญ

๖.๒.๔ Action: ปรับปรุง พัฒนา/กิจกรรมต่างๆ

นำผลจากการดำเนินกิจกรรมไปปรับปรุงและนำไปพัฒนา เพื่อดำเนินการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา คู คลอง ภายในชุมชนตนเอง เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำในพื้นที่เขตภาษีเจริญจนจนครบทุกชุมชนต่อไป

๗. ระยะเวลาการดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่เดือน มีนาคม ๒๕๕๙ ถึงเดือน สิงหาคม ๒๕๕๙ รวมระยะเวลา ๖ เดือน โดยแบ่งเป็นระยะดังนี้

๗.๑ เป้าหมายที่ ๑ ระยะเวลาการดำเนินงาน ใช้เวลา ๑ เดือน เริ่ม ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

๗.๒ เป้าหมายที่ ๒ ระยะเวลาการดำเนินงาน ใช้เวลา ๕ เดือน เริ่มเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙ - เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

๘. งบประมาณ

การดำเนินกิจกรรมทั้ง ๒ กิจกรรมไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ

๙. แนวทางการติดตามและประเมินผล

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด(KPI)	วิธีการเครื่องมือ
เป้าหมาย(output) ๑. จัดประชุมประธานชุมชนต่างๆในพื้นที่เขตภาษีเจริญเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมการพัฒนาบำรุงรักษา คู คลอง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำในพื้นที่เขตภาษีเจริญ	มีการจัดประชุม การบริหารจัดการน้ำและการพัฒนาบำรุงรักษา คู คลอง ในพื้นที่เขตภาษีเจริญที่สำนักงานเขตภาษีเจริญอย่างน้อยจำนวน ๑ ครั้ง	รายงานการประชุม คณะกรรมการชุมชน สำนักงานเขตภาษีเจริญการถ่ายทอดความรู้ถึงระบบ ปฏิบัติการป้องกันแก้ไขปัญหา น้ำท่วมของสำนักงานเขตภาษีเจริญและประโยชน์ที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมการพัฒนาดูแลรักษาคุคลอง
๒ จัดโครงการกิจกรรมจัดเก็บขยะและวัชพืชเปิดทางน้ำไหลบริเวณชุมชนตัวอย่าง ๓ ชุมชนในเขตพื้นที่ภาษีเจริญ	มีการจัดโครงการกิจกรรมจัดเก็บขยะและวัชพืชเปิดทางน้ำไหลบริเวณชุมชนตัวอย่าง ๓ ชุมชนในเขตพื้นที่ภาษีเจริญภายในปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๕๙	รายงานผลการดำเนินกิจกรรม เก็บขยะวัชพืชเปิดทางน้ำไหล จำนวน ๓ ชุมชน โดยการถ่ายภาพก่อนดำเนินการระหว่างดำเนินการและหลังการดำเนินการ

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด(KPI)	วิธีการเครื่องมือ
วัตถุประสงค์(outcome) ๑. เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เขต ภาษีเจริญมีส่วนร่วมและ ตระหนักเห็นความสำคัญของการ บำรุงรักษา คู คลอง	ประชาชนเข้าร่วมดำเนิน กิจกรรมจัดเก็บขยะ วัชพืช เปิดทางน้ำไหล ร้อยละ ๕๐ ของประชาชนในชุมชน	รายงานผลการจัดกิจกรรม จัดเก็บขยะวัชพืช เปิดทางน้ำ ไหล โดยดูจากจำนวนของ ผู้เข้าร่วมกิจกรรม
๒. เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้และ เข้าใจ วิธีการบริหารจัดการน้ำ ของสำนักงานเขตภาษีเจริญ	ประชาชนในพื้นที่เขตภาษีเจริญ รู้และเข้าใจวิธีการบริหารจัดการ น้ำของสำนักงานเขตภาษีเจริญ เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๖๐	การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับ การบริหารจัดการน้ำของ สำนักงานเขตภาษีเจริญ
๓. เพื่อให้ขยะและวัชพืชใน คู คลอง พื้นที่เขตภาษีเจริญลดลง ส่งเสริมให้ระบบการระบายน้ำมี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	- จำนวนขยะและวัชพืชในคูคลอง ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ - น้ำท่วมขังที่รอการระบายใช้ เวลาน้อยลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๖๐	- ตารางรายงานปริมาณขยะ และวัชพืชภายใน คู คลอง - จากการตรวจสอบระยะเวลา น้ำท่วมขังที่รอการระบาย

๑๐. ข้อเสนอแนะ

พื้นที่สำนักงานเขตภาษีเจริญปัจจุบันมีการก่อสร้างระบบสาธารณูปโภค (รถไฟฟ้าสาย
สีน้ำเงิน ตลอดเส้นทางถนนเพชรเกษม) ทำให้ประสิทธิภาพการระบายน้ำค่อนข้างไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ
หากสนับสนุนให้ประชาชนมีความตระหนักถึงการดูแลรักษา คู คลอง ไม่มีการบุกรุกที่ สิ่งปลูกสร้างที่
สาธารณประโยชน์ กีดขวางทางน้ำไหล ประชาชนไม่ทิ้งขยะลงใน คู คลองก็สามารถลดปัญหาน้ำท่วมขัง
เมื่อ คู คลอง ไม่มีสิ่งกีดขวางเส้นทางลำเลียงน้ำปริมาณน้ำฝนที่รอการระบายตามถนนต่างๆก็สามารถ
ระบายลงสู่ คู คลอง เพื่อเข้าระบบระบายน้ำของกรุงเทพมหานครอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาคผนวก



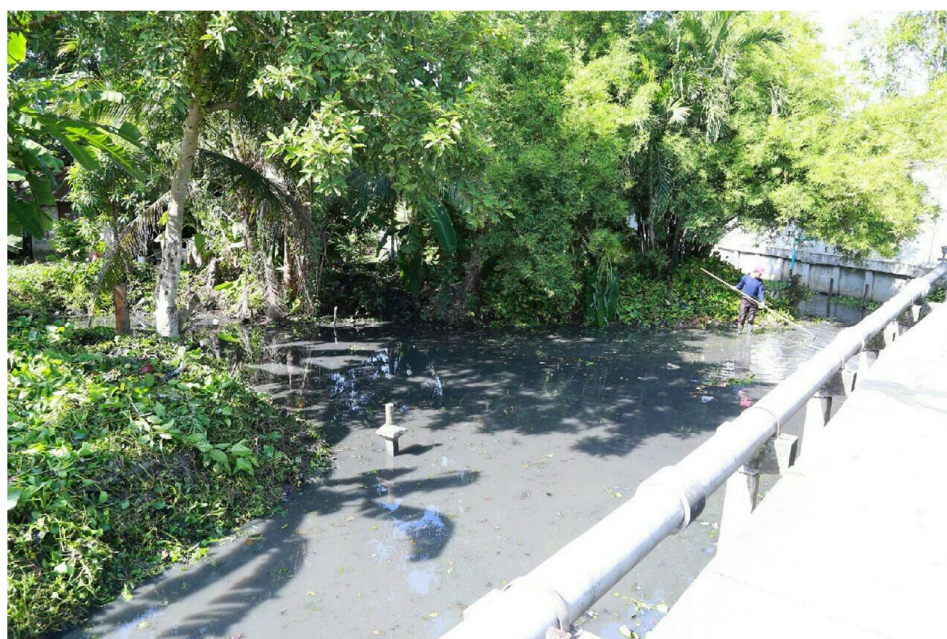
ภาพที่ ๑ - ๓ ภาพน้ำท่วมบริเวณถนนศาลธนบุรี ในพื้นที่ภาษีเจริญ



ภาพที่ ๔ - ๖ แสดงการดำเนินกิจกรรมเก็บขยะและวัชพืชเปิดทางน้ำไหลในคูคลอง บริเวณถนนศาลธนบุรีในเขตภาษีเจริญ ซึ่งประชาชนไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ



ภาพที่ ๗ - ๘ แสดงการดำเนินกิจกรรมเก็บขยะและวัชพืชเปิดทางน้ำไหล
บริเวณถนนศาลธนบุรี ในพื้นที่เขตภาษีเจริญซึ่งประชาชนไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ



ภาพที่ ๙ - ๑๐ แสดงการดำเนินกิจกรรมเก็บขยะและวัชพืชเปิดทางน้ำไหล บริเวณถนนศาลธนบุรี ในพื้นที่เขตภาษีเจริญซึ่งประชาชนไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ